

do vrchu jedoucích není jediného případu, kdy by vůz nazpět byl sjel, srážku způsobil nebo dokonce elektrické vedení strhl a lidí poranil, neodnášejí se k otázce, zda bylo jednáním stěžovatelovým nebezpečí způsobeno, nýbrž k otázkám co do pojmu nebezpečí zcela bezvýznamným, zda poškození, jehož se bylo obávati, bylo neodvratným či odvratitelným, a zda poškozující účinek byl pravděpodobným, či nikoliv. Nelze ostatně s naprostou jistotou vyloučiti, že brzda přes pravidelnou svou dokonalost z té neb oné příčiny selže z nahodilých, výjimečných překážek nebo vad, nebo že řidič vozu v ojedinelých výjimečných případech neosvědčí nutně ostražitosti a duchapřítomnosti, jakými čelí pravidelně s úspěchem takovým nebezpečím. Bylo-li pak, jak stížnost dále uplatňuje, stěžovateli známo, že brzdy vozů jsou dokonalé a že řidič v případě vysunutí se kladky pomocí brzdy zpětnému pohybu vozu v čas úspěšně zabrání, předpokládal pouze, že přes nebezpečné jeho jednání včasným zákrokem jiné osoby k nějakému poškození nedojde; vědomí jeho, že svým činem způsobí nebezpečí, tímto předpokladem vyloučeno není. Vědomí toto je nalézacím soudem zjištěno. Předsevzal-li však stěžovatel přes toto vědomí čin, jímž toto nebezpečí bylo způsobeno, směřoval úmysl jeho též ke způsobení nebezpečí, §em 87 tr. zák. předpokládaného, třeba že se nenesl přímo k účinkům, které z nebezpečí mohly, ale nemusely nutně nastati. Stížnost dovozuje dále, že se stěžovatel nemohl, nenesl-li se jeho úmysl k tomu, by »podobné« nebezpečí způsobil, dopustiti zločinu dle §u 87 tr. zák., nýbrž nanejvýše přečinu dle §u 337 tr. zák. Než i tyto vývody jsou pochybeny. Skutkovou podstatu §u 87 tr. zák. a skutkové podstaty §§ 335, 337, 431, 432 tr. zák. nerozcházejí se po stránce subjektivní pouze co do nebezpečí, ve kterémžto směru vyhledává ona podstata skutková úmysl nebo při nejmenším vědomou nedbalost, kdežto pro tyto skutkové podstaty stačí též nedbalost vědomá, nýbrž rozlišuje je hlavně, že § 87 tr. zák. předpokládá, že pachatel způsobí nebezpečí činem, předsevzatým ze zlomyslnosti, která v případech §§ 335, 337, 431, 432 tr. zák. tu býti nesmí. Tento předpoklad jest nalézacím soudem zjištěn. Stížnost ho nedbá a neprovádí proto zmatku čís. 10 §u 281 tr. ř. po zákoně. Ostatně by při nedostatku tohoto předpokladu nepřicházel v úvahu předpis §u 337 tr. zák., nýbrž ustanovení §u 431 tr. zák., jelikož činem stěžovatelovým žádná škoda skutečná nebyla způsobena.

Čís. 1281.

Branec odvedený, ale dosud nezařazený, není osobou k válečné službě přísežně zavázanou ve smyslu §u 222 tr. zák.

(Rozh. ze dne 4. října 1923, Kr II 263/22).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 24. února 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem dle §u 222 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným přečinem dle §u 305 tr. zák., jehož se dopustil tím,

že dne 4. září 1921 na táboře komunistické mládeže v P. brance vybízeli, podněcoval a svěsti hleděl k činům nemravným a v zákonech zapovězeným.

D ů v o d y:

V právu jest zmateční stížnost, uplatňujíc s hlediska zmatku dle Šu 281 čís. 10 tr. ř., že nalézací soud neprávem podřadil čin stěžovatelův pod skutkovou podstatu Šu 222 tr. zák., ježto ustanovení to předpokládá, by někdo sváděl vojína, který má služební povinnost a který přísežně se zavázal tuto povinnost plniti, o čemž při branci, nepodléhajícím ani vojenskému trestnímu zákoníku, ani vojenským služebními řádům, nemůže býti řeči. Neboť služební povinnost, druhá to část branné povinnosti (§ 2 (3) branného zákona), počíná podle Šu 14 (2) a Šu 15 branného zákona teprve dnem zařazení. Nelze tedy brance, teprv odvedené, avšak dosud nezařaděné pokládati za osoby, k válečné službě přísežně zavázané ve smyslu Šu 222 tr. zák. Nehledíc k tomu, bylo však nesprávně použito trestního zákona v neprospěch obžalovaného také v tom směru, ovšem stížností neuplatňovaném, že nalézací soud považoval jednání obžalovaného za intelektuální působení na brance, by se dopustili určitých konkrétních činů trestných, jak toho vyžaduje § 222 tr. zák. Podle zjištění soudu nalézacího přečetl obžalovaný na schůzi komunistické mládeže jen citát z Maupasanta znějící: »osobují-li si vlády právo, posílat národy na smrt, není divu, že i národové přivlastňují si někdy právo, posílat na smrt své vlády. Proč by nebylo možno odsouditi též vládce po každé vypovězené válce. Kdyby to jen národové pochopili, kdyby soudili mocnosti, vedoucí je ku vraždění, kdyby zdráhali se jíti na smrt bez potřeby, kdyby užívali zbraně dávané jim, proti těm, kteří jim je dali« a vyzýval přítomné brance, by, až narukují, kdyby jich mělo býti použito k vraždění, si to pamatovali. Z toho vidno, že obžalovaný nevybízeli a nepodněcoval ani určitou osobu, ani k určitým konkrétním trestným činům, nýbrž dal jen veřejně všeobecně theoretické a abstraktní podněty k činům nemravným a v zákonech zapovězeným, neboť snažil se svým projevem ony posluchače, kteří přicházeli v úvahu jako branci, zviklati ve správném pojmání a neochvějném plnění těch povinností, jež jsou základem a pilířem vojenské kázně. Jednání stěžovatelovo zakládalo by nyní skutkovou povahu přečinu Šu 15 čís. 2 zákona na ochranu republiky, kteréžto ustanovení nastoupilo na místo zrušené části Šu 305 tr. zák. Ježto však citované ustanovení zákona na ochranu republiky, jenž v čas spáchání trestného činu ještě neplatil, jest přísnější než tehdy ještě platné ustanovení Šu 305 tr. zák., zakládá jednání stěžovatelovo skutkovou povahu přečinu dle tohoto posléze uvedeného ustanovení (čl. IX úv. zákona k trestnímu zákoníku).

Bylo tedy zmateční stížnosti vyhověti a rozsudek zrušiti a stěžovatele ve smyslu §§ 288 čís. 3, 262 tr. ř. uznati vinným přečinem dle Šu 305 tr. zák.

Čís. 1282.

Přečinu dle Šu 1 zákona o maření exekuce lze se dopustiti i ohledně věci, o níž bylo p r o d e j o v é řízení zastaveno (§ 200 ex ř.).

(Rozh. ze dne 5. října 1923, Kr I 617/22).